

PRAXIS. El Pràcticum al grau de Pedagogia

Ruth Vilà (coord)

Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació

ruth_vila@ub.edu

Assumpta Aneas

Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació

aaneas@ub.edu

Dolors Millan

Departament de Didàctica i Organització Educativa

dmillan@ub.edu

Elena Noguera

Departament de Teoria i Història de l'Educació

dmillan@ub.edu

Núria Rajadell

Departament de Didàctica i Organització Educativa

nrajadell@ub.edu

Ariadna Garcia

Oficina del Pràcticum

ariadnagarciaanguila@gmail.com

Facultat de Pedagogia
Universitat de Barcelona

Resum

Presentem un projecte d'innovació docent que consta de la implementació i anàlisi de la proposta fonamentalment metodològica del Pràcticum al grau de Pedagogia. El Pràcticum són tres assignatures obligatòries que es troben coordinades sota una lògica de progressiva immersió en una institució de pràctiques. Així, la innovació es troba en cadascuna d'aquestes assignatures amb una especificitat i alhora, una coherència global. Des del mapa de la professió a l'assignatura obligatòria de *professionalització i sortides laborals* (PSL), passant per les situacions de pràctica simulada i el taller d'emprenedoria a l'assignatura obligatòria de *pràctiques d'iniciació professional* (PIP), fins a la immersió, transdisciplinarietat i els seminaris de pràctica reflexiva a l'assignatura obligatòria de *pràctiques externes* (PEX). Els equips docents de les assignatures de PSL i PIP tenen ja un cert recorregut en pilotar les innovacions. En el curs 2012-13 s'han sistematitzat aquestes experiències i s'han implementat les PEX. Entre els resultats que hem obtingut, destaquem la consolidació d'iniciatives com la Fira Pedagògica i la proposta de generalització de noves innovacions com l'avaluació amb portafoli digital. En el futur ens plantejem fer un replantejament del Pràcticum en clau de transferència de coneixement, que la situació privilegiada de contacte constant amb els centres de pràctiques ens ofereix.

Paraules clau: pràcticum, Pedagogia, pràctica reflexiva, simulacions, portafoli digital.

Resumen

Presentamos un proyecto de innovación docente que consta de la implementación y análisis de la propuesta fundamentalmente metodológica del Prácticum del grado de Pedagogía. El Prácticum son tres asignaturas obligatorias que se encuentran coordinadas bajo una lógica de progresiva inmersión en una institución de prácticas. Así, la innovación se encuentra en cada una de estas asignaturas con una especificidad y a la vez, una coherencia global. Desde el mapa de la profesión a la asignatura obligatoria de *profesionalización y salidas laborales* (PSL), pasando por las situaciones de práctica simulada y el taller de expendedoría en la asignatura obligatoria de *prácticas de iniciación profesional* (PIP), hasta la inmersión, transdisciplinariedad y los seminarios de práctica reflexiva en la asignatura obligatoria de *prácticas externas* (PEX). Los equipos docentes de las asignaturas de PSL y PIP tienen ya un cierto recorrido en pilotar las innovaciones. En el curso 2012-13 se han sistematizado estas experiencias y se han implementado las PEX. Entre los resultados que hemos obtenido, destacamos la consolidación de iniciativas como la Feria Pedagógica y la propuesta de generalización de nuevas innovaciones como la evaluación con portafolio digital. En el futuro nos planteamos hacer un replanteamiento del Prácticum en clave de transferencia de conocimiento, que la situación privilegiada de contacto constante con los centros de prácticas nos ofrece.

Palabras clave: prácticum, Pedagogía, práctica reflexiva, simulaciones, portafolio digital.

PRAXIS

El Pràcticum al Grau de Pedagogia

PSL

- EXPLORACIÓ: MAPA DE LA PROFESSIONI.
- Descriptiva.

PROFESSIONALITZACIÓ I SORTIDES LABORALS

- Mapa de la professió a partir de diverses activitats d'exploració a classe, treball en grup d'un pedagog/a en una institució, ...
- Sessions amb pedagogs/gues dels serveis de la Universitat de Barcelona en col·laboració amb el pla d'Acció Tutorial (PAT), EX: Oficina Relacions Internacionals (ORI), Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE),...
- Fira Pedagògica d'Emprenedoria: Valoracions de les propostes de l'alumnat de pràctiques d'iniciació Professional (PIP=

PIP

- SIMULACIÓ DE LA REALITAT.
- Aprenentatge basat en situacions pràctiques simulades.

L'assignatura opta prioritàriament per una **Metodologia de simulació de la realitat, situacions pràctiques simulades associades a la professió.** Concretament la metodologia de l'Aprenentatge Basat en Problemes. La simulació actua, cobreix el buit entre l'escenari acadèmic, artificial, i la realitat.

- Situació Pràctica Simulada- Ex: **Taller d'emprenedoria.** Sistema Empresa
- Situacions Pràctica Simulada- Ex: **Em presento a oposicions de secundària.** Sistema Educació Formal
- Situació Pràctica Simulada-Ex: **Presentem un projecte a l'Obra Social la Caixa.** Sistema Social.

Les situacions pràctiques simulades es generen considerant:

El context de treball del pedagog/a
El perfil professional del pedagog/a
El tipus d'organitzacions

El tipus de col·lectiu
Els continguts acadèmics específics
El món i la cultura de la professió

PEX

- IMMERSIÓ A LA REALITAT.
- Pràctica reflexiva.

Els **AGENTS** implicats són:

- El propi alumnat**
- Tutors de l'organització**, professionals que guien el procés d'integració a l'organització
- Tutors de la universitat**, professors de l'ensenyament que acompanyen el procés d'aprenentatge.
- Equip de coordinació** de les pràctiques que posa a disposició els recursos necessaris per aconseguir l'objectiu de les pràctiques.

SISTEMA	ACTUACIONS	ESPAI DE REFERÈNCIA (organitzacions públiques, privades, fundacions, associacions...)
EDUCACIÓ FORMAL	Imparteix programes reglats	Escoles Bressol, CEIP, IES, CEP, EFP, Universitat...
	Dóna suport a l'educació formal	EAP, Gabinet Psicològic, Camps d'Aprenentatge, CEP, ICE...
SOCIAL	Imparteix programes reglats específics	Centre d'Educació Especial, Centre de Música, Escola d'arts...
	Promou la integració sociolaboral	Àrea Promoció Econòmica, Servei d'Orientació i Inserció Laboral, SOC, Taller Ocupacional, Centres Específics de Treball...
EMPRESA	Potencia la cohesió social	EASA, CREI, Centres Oberts...
	Promou el benestar de la persona	Esplai, Ludoteca, Centre Cívic, Casal de la Gent Gran, CDIAP, Centre de Dia, Centre Residencial...
EMPRESA	Gestió de persones	Centres de Formació, Departament de RRHH, Consultoria assessorament personal...
	Gestió cultural	Museu, Biblioteca, Centre d'Educació Ambiental...
EMPRESA	Elaboració de recursos educatius/formatius	Software educatiu/ formatiu, Editorial, Oficines de comunicació...

IMMERSIÓ: Exposició intensiva de l'alumnat a una organització

PRÀCTICA REFLEXIVA: Relació entre el saber teòric i el saber experiencial a la vida professional

MODALITAT DE LES PEX :

- OFERTA GENERAL (places que s'oferten des de la coordinació)
- AUTOASSIGNADES (són places que proposa l'alumnat i aprova la coordinació)
- RECOINEIXAMENT: (de l'experiència laboral com a pràctiques)

SESSIONS DE PRÀCTICA REFLEXIVA:

El tutor de la Universitat i l'Alumnat es reuniran cada tres setmanes per analitzar la pràctica, les situacions i les experiències de l'escenari professional. Les sessions de treball seguiran una proposta temàtica diferent per a cada sessió relacionada amb els blocs de continguts.

EIXOS TEMÀTICS DE LES SESSIONS PRÀCTICA REFLEXIVA:

- Integració a l'organització. Recursos i serveis. Gestió emocional
- Aprenent a fer i aprenent a resoldre problemes.
- Relació amb usuaris/alumnat/clients
- Treballant amb persones. Direcció, companyis i altres professionals
- Sostenibilitat i qualitat
- Innovació i transferència. Oportunitats de futur.
- Projecte de desenvolupament i d'inserció
- Responsabilitat social. Diversitat a l'organització i dilemes ètics.
- Comunicació. Interna i Externa.

- Ruth Vilà (coord)
- Assumpta Aneas
- Dolors Millan
- Elena Noguera
- Núria Rajadell
- Ariadna Garcia (disseny)

Ajuts per al desenvolupament de projectes d'innovació docent a la UB PID 2012